პროლეტარებო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

კომუნისტი

ყოველდღიური გაზეთი
ს. კ. პ.
ცენტრ. და თბილისის
კომიტეტის და
საქრევკომის
ორგანო

რედაქციის მისამართი:
თბილისი, კონსერვატორიის ქ. № 4. რედაქცია ღიაა ყოველ დღე [illegible] 10 ს.—2 ს.
ტელეფონები: სარედაქციო კოლეგ. № 1476. [illegible] №
[illegible] №

[illegible]
და გაცემა ხელმომწერთა [illegible] კანტორა [illegible]
[illegible] ქ., № 4
ტელეფონი №

11 აგვისტო
ხუთშაბათი
1899. [illegible] „რაბოჩეე [illegible]“ [illegible] ჯგუფის [illegible] „[illegible]“ [illegible] [illegible].
1898. დაპატიმრებანი „რაბოჩე ზნამიას“ ორგანიზაციაში პეტერბურგში.

დღიური
— კონსტანტინოპოლში გაიფიცნენ მუშები [illegible] გაზრების მოულოდნელობის და მუშების დათხოვნის გამო.
— ინგორის შეთანხმება [illegible] მობილიზაცია.
— რუსეთის დამშეულთა გუბერნიებისათვის [illegible] ევროპის პროლეტარიატისაგან გაძლიერებული ტემპით ხწარმოებს.

№ 132 ხუთშაბათი, 11 აგვისტო, 1921 წ. ყოველდღიური გაზეთი ხუთშაბათი, 11 აგვისტო, 1921 წ. № 132

ყველა პარტკომებს
ცირკულიარულათ.

საქართველოს კ. პ. ც. კ. აგიტპროპგანყოფილება წინადადებას გაძლევს დაიწყოთ 18 აგვისტოდან კამპანია სასურსათო გადასახადზე. კამპანია უნდა ჩატარდეს რაც შეიძლება ფართოთ, მწყობრათ და ენერგიულათ. ამისათვის საჭიროა მოეწყოს ყველა რაიონებში მთელი რიგი კრებებისა და საუბრების როგორც პარტიულების, ისე უპარტიოებისაც, სადაც გარკვეულ იქნეს სასურსათო გადასახადის მნიშვნელობა.

შაბათსა და კვირას 13 და 14 აგვისტოს მოვლინებული იქნებიან თბილისიდან პასუხისმგებელი ამხანაგები, რომლებიც გამოვლენ დაწვრილებითი მოხსენებებით საერთო კრებებზე. რომ კამპანია ნაყოფიერათ ჩატარდეს თქვენ უნდა 1) აწარმოვოთ წინასწარი აგიტაცია. 2) წინაწარ შეიტყვეთ, თუ სად და როდის იქნება კრებები და აცნობეთ ამის შესახებ პარტკომებს. 3) კვირას 14 აგვისტოს დანიშნეთ რამდენიმე ცენტრალური პუნქტები მაზრაში, სადაც იქნება მიტინგები და გამოვლენ პასუხისმგებელი ამხანაგები. 4) მოამზადეთ გადასაზიდი საშუალებები [illegible] ჩამოსული ამხანაგების წასაყვანათ მიტინგებზე.

ცეკას აგიტპროპგანი.

[illegible] კამპანიას ცეკას აგიტპროპგანი აწყობს მთავარ პოლიტიკურ განათლების განყოფილებასთან ერთათ. პარასკევს დღის 3 საათზე [illegible] [illegible] მიმართულებით. ამიტომ ხვალ დანიშნული ყველა ამხანაგები უნდა გამოცხადდნენ სადგურზე, სადაც მიიღებენ ფულს და [illegible]. ამხანაგები, რომლებიც მიდიან სხვა მიმართულებით მიიღებენ მანდატს ბილეთებს რიგის გარეშე [illegible] ცეკას აგიტპროპში. ამხანაგები, რომლებიც [illegible] უნდა გამოცხადდნენ შაბათს დღის 3 საათზე ცეკას აგიტპროპში.

ამხანაგების განაწილება მაზრებში: გორის მაზრაში ამხ. დუმბაძე, ორახელაშვილი და ივანოვი. თიანეთის—რუხაძე. თელავის—[illegible]. სიღნაღის—[illegible] ორახელაშვილი და გოგობერიძე. ახალქალაქის—[illegible]. [illegible]—[illegible] და ბაგდატიევი. ახალციხის—ამირაგოვი და [illegible]. [illegible]—ერქვაშვილი და ფავთარაძე. ბათუმის—ვ. მახარაძე. დუშეთის—ელიავა. ფოთის—ოდილავაძე. ქუთაისის—მდივანი. ოზურგეთის—[illegible] და ქურაძე. სენაკის—სოკოლოვსკი და ზუბინი. ზუგდიდის—კოხრეიძე. ლეჩხუმის—ნუცუბიძე. რაჭის—კიკნაძე. [illegible]—ნაზარეტიანი, ორჯონიკიძე, ოკუჯავა, [illegible] და მაჩკავერ.

ამხანაგები, რომლებიც არ გამოცხადდებიან თავის დროზე სასტიკ პასუხს აგებენ.

ცეკას აგიტპროპგანყოფილება.
მთავარი პოლიტიკური განათლების განყოფილება.

ეკონომიური გაერთიანებისაკენ

7 ამ თვეს თბილისში გაიხსნა ეკონომიური თათბირი, რომელშიაც მონაწილეობას იღებენ კავკასიის საბჭოთა რესპუბლიკების წარმომადგენლები.

კავკასია, და მეტადრე ამიერ-კავკასია, რომ ერთ მთლიან, განუყოფელ სხეულს წარმოადგენს ეკონომიურათ, რომ ამ მხარის ცალკე კუთხეები მეურნეობის ნაირით მჭიდროთ არიან გადაბმული ერთმანეთზე, რომ მათში საერთო სამეურნეო ცხოვრების მაჯა—ეს ქართველ მენშევიკებისთვისაც არ იყო სადაო. ათეული წლები [illegible] მათ, სანამ ნაციონალისტურათ [illegible] დარჩნენ, იმის მტკიცებას, რომ ამიერ-კავკასიის დანაწილება ცალკე სახელმწიფოებათ ან მისი გადაქცევა ტერიტორიალურ ავტონომიურ ერთეულებად [illegible] ამ მხარის დაქვეითების და ეკონომიურად განადგურების. კერძოთ საქართველოს ავტონომიაც კი მათ ეკონომიური და პოლიტიკური რეაქციის დადასტურებით თვლიდნენ. საწარმოო ძალთა ლოკალიზაცია და შეუწყვეტელი წინსვლა, ამა თუ იმ მხარის ბუნებრივი სიმდიდრის ნაყოფიერათ გამოყენება და ფართო წარმოების ფარგლებში [illegible]—ეს მენშევიკებმა იცოდნენ კარგათ, სანამ მათში მარქსისტული მსოფლმხედველობის უკანასკნელი ნაპერწკალი არ იყო კიდევ ჩაქრობილი. ამიტომ ისინი ყოველთვის, სანამ პროლეტარული, სოციალისტური რევოლუციის ალი დაინთებოდა, მომხრე იყვნენ რუსეთის სახელმწიფოებრივი ფარგლებში დარჩენის და ეწინააღმდეგებოდნენ კავკასიის დაქუცმაცებას ეკონომიურად და პოლიტიკურად. მხოლოდ მას შემდეგ, როცა აგორდა [illegible] სოციალისტური რევოლუციის პირველი ტალღა და ქვეყნიერება გაიყო ორ მოპირდაპირე ბანაკად, ქართველ მენშევიკებმა თავი ამოყვეს ბურჟუაზიის ბანაკში და დაივიწყეს [illegible] ყოველივე ის რაც წინეთ მათი ბრძოლის საგანი, მათი ძირითადი პრინციპი იყო. მათ დასწყვიტეს შემაერთებელი ძაფები მშრომელთა რუსეთის და მშრომელთა საქართველოს შორის. მათ ჩამოაცილეს საქართველო საბჭოთა აზერბეიჯანს და საბჭოთა სომხეთს, და დასავლეთის მფარველობით დაიმედებულნი შეუდგნენ ბურჟუაზიული სახელმწიფოს შენებას კარიკატურულათ, განმარტოებით. შინაურმა კრიზისმა მალე გამოუთხარა ძირი მათ ბურჟუაზიულ [illegible]. ამას დაერთო მათი [illegible], გამომწვევი საგარეო პოლიტიკა, და ერთ მათთაგანს [illegible] მათი სახელმწიფოებრივი [illegible] რევოლუციის ნიავმა აიტაცა და ისტორიის არქივში გადისროლა, თან კი—ევროპის იმპერიალისტების კაბინეტებთან [illegible] თავიანთ კეთილისმყოფელთა, კავკასიის ყველა ყოფილ კონტრრევოლუციონურ მთავრობებთან ერთად. და აი ასეთ ყოფაში ჩავარდნილებმა, მათ ხელმძღვანელობით დაადგნენ ურთიერთშორის მჭიდრო, ყოველმხრივი კავშირის გზას. თუ ბედი გაუღიმებს მათ, თუ კავკასია კვლავ [illegible] გახდება ქართველ მენშევიკების, სომხეთის დაშნაკების, აზერბეიჯანის მუსავატელების და მთიელთა [illegible]—ამ რეაქციონერთა [illegible] ონტის გაერთიანება, სამხედრო კავშირი, საზღვრების მოშლა და სხ.—ერთი სიტყვით კავკასიის ერთ მთლიან ბურჟუაზიულ და კონტრრევოლუციურ ბანაკათ გადაქცევა.

რას გვიმტკიცებს ჩვენ ეს გარემოება? რა გზას უნდა დაადგნენ კავკასიის საბჭოთა რესპუბლიკები? რევოლუციის [illegible] დასაცავად, კონტრრევოლუციის მოსაგერიებლათ რომ საჭიროა და აუცილებელია საერთო ფრონტი—ამას არავინ უარჰყოფს დღეს. მაგრამ ამ საერთო ფრონტს [illegible] გაერთიანებული სამეურნეო, ეკონომიური ფრონტიც. თანამშრომლობა და სამხედრო კავშირი ამ ფრონტზე, გაერთიანება ზოგი სამეურნეო დარგების, გაერთიანება ეკონომიური პოლიტიკის—აი დღევანდელი მომენტის ძახილი.

ადვილი არ არის ასეთი გაერთიანება, მარტო კეთილი სურვილებით და [illegible] ინტერნაციონალური გრძნობით და ალტრუიზმით ასეთი დიდმნიშვნელოვანი საქმე მოკლე ხანში არ მოგვარდება. აქ საჭიროა საქმის წინასწარი შესწავლა, საკითხების საფუძვლიანად გაშუქება.

კავკასიის ეკონომიური თათბირის მიზანი და დანიშნულება სწორედ ეს წინასწარი მუშაობაა. თათბირმა უნდა შეისწავლოს კავკასიის საბჭოთა რესპუბლიკების [illegible] ეკონომიური სიმძიმე, აწონ-დაწონოს ყველა შესაძლებლობა და საშუალება, გამოიმუშაოს გაერთიანების მტკიცე საფუძველი და მიუთითოს მიზანშეწონილ საშუალებებზე.

სადღეისოთ, ეკონომიურ თათბირს დროებით მიაჩნია გადასაწყვეტად დასვას საკითხები შესახებ უკვე გაერთიანებულ რკინის გზების და საერთოდ კავკასიის მთელი მრეწველობის ელექტროფიკაციისა, საკითხი სატყეო და [illegible] მეურნეობისა, საკითხი საზღვრებისა და საკითხი ამიერ-კავკასიის საბჭოთა რესპუბლიკების ფულის ნიშნების გაერთიანებისა.

ამ რიგათ, ეკონომიური თათბირი უდიდესი მნიშვნელობის მატარებელია. ის პირველი საფეხურია დამოუკიდებელ საბჭოთა რესპუბლიკების მჭიდროთ შეკავშირების და სამეურნეო სამხედრო სარბიელზე გაერთიანების გზაზე. გაერთიანება—ამ რესპუბლიკების ეკონომიურად აყვავების, ერთად-ერთი პირობაა, იმავე დროს გაერთიანება არის საზოგადო გამარჯვების საწინდარი. მრავალმხრივ შესწავლით [illegible] შემაფერხებელი გარემოებებისა, თათბირი შესძლებს ერთ მთლიან გეგმის გამომუშავებას. ეს გეგმა იქნება სერიოზული საქმიანობით [illegible] და [illegible] ინტერნაციონალიზმში [illegible].

იტალიის პრესა საბჭოთა საქართველოს შესახებ

(საქართველოს რევკომის საინფორმაციო განყოფილების ცნობა)

რომის გაზეთმა „ავანტი“-მ ივლისის 17-ს მოათავსა დიდი მოწინავე წერილი შემდეგი სათაურით: „მენშევიკები და ბოლშევიკები საქართველოში“. მოგვყავს ეს წერილი თითქმის სავსებით.

„ჩვენ მივმართეთ ცნობებისათვის საქართველოს ამბებისა და იმ კონფლიქტის შესახებ, რომელიც ბოლშევიკებსა და მენშევიკებს შორის მოხდა ამ რესპუბლიკისათვის,—ერთ-ერთ ჩვენს მეგობართაგანს, რომელიც ეს არის ეხლა დაბრუნდა ამიერ-კავკასიიდან, რამდენი ადამიანი კიდევ [illegible] ლობდა და ჰკითხულობს, თქვა ჩვენმა თანამოსაუბრემ, თუ რით შევიდა საქართველოში ბოლშევიკების წითელი ლაშქარი. ამაზე უნდა ვუპასუხოთ, რომ საქართველოში შევიდნენ არა დამპყრობელნი, როგორც ამას მრავალი ფიქრობს, საქართველოში გამოცხადდა პროლეტარიატის დიქტატურა, რომელსაც სათავეში ჩაუდგა საქართველოს რევკომი. რაც შეეხება იმ დახმარებას, რომელიც წითელმა ლაშქარმა აღმოუჩინა ქართველ გლეხებსა და მუშებს, ამაში არაფერი გასაოცარი არ არის, განსაკუთრებით თუ მოვიგონებთ იმას, რომ ქართველ მენშევიკებს არა ერთხელ მიუმართავთ დახმარებისათვის [illegible] და [illegible] უცხო ჯარებს.

სამი წლის განმავლობაში საქართველოს ტერიტორიაზე იმყოფებოდნენ გერმანელები, ინგლისელები, ფრანგები და იტალიელები. ყველა მათ [illegible] დღის ზეიმით ეგებებოდა. ამგვარად, მენშევიკების თვალსაზრისიდან თუ გამოვალთ, უნდა ვაღიაროთ, რომ უცხო ჯარის [illegible] ამ შემთხვევაში [illegible] საქართველოს ტერიტორიის ფარგლებში სრულებით არ [illegible] საქართველოსთვის. პირიქით, [illegible] ფაქტი, რომ თუ წინეთ მენშევიკები [illegible] იმპერიალისტების [illegible], ამ ჟამად საქართველოს მუშებმა და გლეხებმა დახმარება ჰპოვეს ბოლშევიკების წითელი ლაშქრის სახით, რომელთა ერთად ერთი მიზანი წარმოადგენდა საქართველოს პროლეტარიატის განთავისუფლებას [illegible]. უნდა აღვნიშნოთ, რომ [illegible] ქართველი მუშები და საქართველოს დემოკრატია ანტანტის [illegible] იყო. [illegible] წარმოადგენს რომ ინგლისი და საფრანგეთი ცდილობდნენ ამიერ-კავკასიაში შექმნათ ის ძალა, რომელიც დაიცავდა [illegible] ახლო აღმოსავლეთს და როდესაც [illegible] — ფიქრობდნენ საბჭოთა რუსეთის წინააღმდეგ ბრძოლის დაწყებას საბჭოთა ხელისუფლების მოსასპობად. ცხოვრებამ იმედები გაუცრუა ინგლისსა და საფრანგეთს. იმ უზარმაზარ ბრძოლაში, რომელიც მალე დაიწყება კაპიტალისა და საბჭოთა რესპუბლიკებს შორის—არც ერთ ერს არ შეუძლია დაიცვას აბსოლუტური ნეიტრალიტეტი და მით უმეტეს იმ სახელმწიფოს, რომელნიც ამ ბრძოლის გზაზე იმყოფებიან. ამ შემთხვევაში საქართველოს უჭირავს უმთავრესი გზა ევროპასა და აზიას შორის და იგი ამ სისხლისმღვრელ ბრძოლაში სხვებზე უფრო ადრე იქნება ჩათრეული.

საქართველოს ბოლშევიზაცია ნიშნავს ინგლისის დამარცხებას, რომელმაც ამიერ-კავკასიაში დაჰკარგა ბაზა, საიდანაც უნდა განვითარებულიყო ბრძოლა რუსეთის წინააღმდეგ. ინგლისმა დაჰკარგა კიდევ მეტი. მას გამოეცალა ხიდი ახლო აღმოსავლეთში, მას ხელიდან უსხლტება სპარსეთი, ანატოლია და მესოპოტამია. პირიქით, ბოლშევიკების წითელი დროშა თანდათანობით წინ იწევს აღმოსავლეთში და სულ ახალ და ახალ მოკავშირეებს პოულობს. შეგვიძლია ვიწინასწარმეტყველოთ ის დრო, როდესაც ბოლშევიზმი ინდოეთის კარებს მიაღწევს.

დავაკვირდეთ, თუ რა ხდებოდა საქართველოში რუსი ბოლშევიკების მოსვლამდე. ყველამ იცის, რომ ქართველმა მენშევიკებმა ხელი [illegible] დასდეს ყუბანის კონტრრევოლუციონერებთან. საკმარისია მოვიგონოთ გენერალ მაზნიაშვილის მოქმედება და მისი ფლირტი მოხალისეთა ლაშქრის წარმომადგენელთან სოჭისა და ტუაფსის რაიონში, საკმაოა მოვიგონოთ [illegible] და 1918 წ. ეკატერინოდარში ნათქვამი მისი ფრაზა: „მენშევიკებიც იმისათვის იბრძვიან, რისთვისაც გენერალი ალექსეევი, ე. ი. ბოლშევიზმის დასამხობად“. ყუბანისა და თერგის კონტრრევოლუციონერებმა თავშესაფარი ჰპოვეს საქართველოში, სადაც მათ [illegible] შეეგებნენ მენშევიკები. ყუბანის და თერგის, სომხეთის, აზერბეიჯანისა და ბოლოს [illegible] ცნობილ მთავრობას, რომელთაც დახმარებისა და განთავისუფლების კომიტეტები ეწოდებოდათ მენშევიკურ საქართველოში დიდი სტუმართმოყვარეობით ხვდებოდნენ. უკანასკნელი აჯანყება დაღესტანში, მოწყობილი იყო საფრანგეთისა და ინგლისის ფულებით შამილის შვილის მიერ, რომელმაც ტფილისზე და ლაგოდეხზე გაიარა. ჯენერალურმა შტაბმა აჯანყება მოაწყო დაღესტანში. დაბოლოს მოვიგონოთ „ყუბანის და თერგის განმათავისუფლებელ კომიტეტის“ უკანასკნელი მიწვევა, რომელიც მათ გამოუშვეს ტფილისში ბოლშევიკების შემოსვლის წინ.

ყველა ეს მასალა ამტკიცებს მენშევიკების მთავრობის ჭეშმარიტ ხასიათს, ვიტყვით პირდაპირ: იგი იყო კონტრრევოლუციონური მთავრობა ტყვე და მორჩილი ინგლისის და ანტანტის კაპიტალისა, რომელსაც განზრახული ჰქონდა საქართველოდან შეექმნა ბაზა რუსეთის წინააღმდეგ მომავალი ბრძოლისათვის. ყველა ეს ფაქტები ნათლად ამტკიცებს, თუ რამდენად საჭირო იყო, როგორც რუსეთისათვის აგრეთვე საქართველოსათვის პროლეტარიატის დიქტატურის გამოცხადება. მით—უმეტეს, რომ მცხოვრებთა უმეტესი ნაწილი [illegible] მენშევიკების ბურჟუაზიულ პოლიტიკას [illegible].

პროლეტარიატი და [illegible] განსაკუთრებით [illegible] იყვნენ გლეხებს, რომლებიც [illegible] [illegible] საკითხში.

მენშევიკები წინ აღუდგნენ ლორის გლეხებს. [illegible] ქართველი ჯარი [illegible] მეტი დრო [illegible] და [illegible]. სამი თვის განმავლობაში გაწმენდილი იყო მენშევიკების ჯარებისაგან არა მარტო ნეიტრალური ზონა, არამედ ბორჩალოს მთელი რაიონი, მაგრამ მთავრობა ანგარიშს არ უწევდა ჩივილს, რომელსაც წარადგენდა [illegible], რომ იგი შუამავლობას გაუწევდა საქართველოსა და სომხეთის ნეიტრალური ზონის საკითხის გადაწყვეტაში.

მენშევიკებმა გადაწყვიტეს აჯანყების დაწყნარება იარაღის საშუალებით. ახლო მდებარე წითელი ჯარი [illegible] აჯანყებულთა დასახმარებლად. შემდეგ [illegible] ამბოხებულები [illegible] ნაწილებით [illegible] და დასახმარებლად მოიწვიეს წითელი ჯარები.

ქართველ კომუნისტებს თავისი პოლიტიკის განვითარება უხდებოდათ ძნელ ნაციონალისტურ და საერთაშორისო მდგომარეობის დროს.

ცხადია, რომ მათი ტაქტიკა უნდა ყოფილიყო მეტად მოქნილი. ლენინმა მათ მისცა ბრძნული რჩევა: არ ემსგავსებოდნენ რუსულ ტაქტიკას და ეს ტაქტიკა შეეცვალათ ქვეყნის [illegible] პირობების მიხედვით. ქართველ კომუნისტებს მაგ. აქვთ საბჭოთა რუსეთისა და ჩრდილო კავკასიის პრაქტიკა, სადაც მრეწველი პროლეტარიატი მეტად განვითარებულია და სადაც თითქოს არ არსებობს ნიადაგი საბჭოთა ხელისუფლებისათვის. სწორედ ამაზე აშენებდნენ თავის ანტიბოლშევიკურ პოლიტიკას მენშევიკები და ესერები, მაგრამ ცხოვრებამ დაინახა, რომ საბჭოთა ხელისუფლებას შეუძლია იარსებოს იქაც, სადაც მცხოვრებნი მარტო მიწის დამუშავებას ეწევიან. თუ პეტროგრადში ძალაუფლება გადავიდა მუშების ხელში, კავკასიაში ეს ძალაუფლება ხელთ უჭირავს გლეხთა და ჩაგრულ მასებს.

საბჭოთა ხელისუფლებას საქართველოში, რა თქმა უნდა არ შეუძლია მიბაძოს რუსეთის მაგალითებს. ადგილობრივი პირობები ქართველ კომუნისტებს უკარნახებს საკუთარ ტაქტიკის წარმოებას საბჭოთა იდეების საფუძველზე.

თუ თქვენ გაინტერესებთ საკითხი იმის შესახებ, თუ საქართველო როგორ შეეგება რუსეთის წითელ ლაშქარს,—გიპასუხებთ, რომ მცხოვრებთა დიდმა ნაწილმა იგი დიდი ზეიმით მიიღო: ამ წითელ ლაშქარში საქართველო ხედავდა არა მარტო მენშევიზმისაგან, არამედ საერთაშორისო კაპიტალისაგან განმათავისუფლებელ ძალას. მენშევიკები თავისებური პოლიტიკით აწარმოებდნენ ანტიგლეხურ აშკარა ტაქტიკას. ბუნებრივია, რომ გლეხებმა მხარი დაუჭირეს წითელ ლაშქარს და დახმარება გაუწიეს ბოლშევიკებს საბჭოთა ხელისუფლების მოწესრიგებაში.

აქედან ცხადია, რომ სახელდობრ გლეხები დაეხმარნენ ბოლშევიკებს რევკომების მოწყობის საქმეში. კიდევ მეტი გლეხები თვით [illegible] და აპატიმრებდნენ მენშევიკებს. მენშევიკები კიდევ დახმარებას ელოდნენ ანტანტისაგან, სულ იმას გაიძახოდნენ, რომ ინგლისი და საფრანგეთი არ დაუშვებენ პატარა საქართველოს თავისუფლების მოსპობას“ ო.

მენშევიკები, რომელნიც თავის თავს სოციალისტებსა და მარქსისტებს უწოდებდნენ დახმარებას ელოდნენ კონტრრევოლუციონურ კაპიტალისაგან რუსეთის პროლეტარიატის, გლეხებისა და საბჭოთა რუსეთის წითელი ლაშქრის წინააღმდეგ.

ბზიბის კონცესია

აგვისტოს 4 საქართველოს ს. ს. რ. რევკომის თავმჯდომარემ ამხ. ბ. მდივანმა, აფხაზეთის ს. ს. რ. რევკომის თავმჯდომარემ ამხ. ეშბამ, საქართველოს საგარეო საქმეთა კომისარმა ამხ. სვანიძემ და აფხაზეთის სრულუფლებიანმა წარმომადგენელმა ამხ. კარტოზიამ ხელი მოაწერეს საკონცესიო ხელშეკრულებას ბზიბის სატყეო აგარაკის ექსპლოატაციის შესახებ.

საქართველოსა და აფხაზეთის საბჭოთა ხელისუფლება ფაქტიურად პირველად ადგება საკონცესიო პოლიტიკის გზას. კონცესია 40 წლით მიცემული აქვს მოქალაქე მ. ზ. ჩაადაევს და გერმანელ მოქალაქე გერარტ ფონ ლერსნერს. კონცესიონერები ვალდებულნი არიან ააგონ: ელექტრონის სადგური, რომლის ძალა 3000 ცხენის ძალაზე ნაკლები არ უნდა იქნეს, ხე-ტყის სახერხი ქარხანა, ხე-ტყის ფაბრიკა, რომელმაც დღე და ღამის განმავლობაში უნდა შეიმუშაოს 4000 კუბ. ფუტის ხე-ტყე, საპარკეტო ფაბრიკა, ქარხანა ხის მატყლის გასაკეთებლად, წიფლის ხის ფაბრიკა, ფანერის ფაბრიკა, რომელიც წელიწადში შეიმუშავებს 200 000 ფუტ ხე-ტყეს, ხის ზეთის ფაბრიკა რომელიც დაამუშავებს 600.000 ფუტ ხე-ტყეს, [illegible] ქარხანა, [illegible], სახერხი ქარხანა და სხ.

საბჭოთა რესპუბლიკები სამაგიეროდ [illegible] ღებულობენ კონცესიის მოქმედების პირველ წლებში ფაბრიკებისა და ქარხნების მთელი ნაწარმოების 15 პროც., შემდეგში კი 20 პროც. კონცესიის ვადის გათავების შემდეგ ყველა ქარხანა და ფაბრიკა უსასყიდლოდ გადადის აფხაზეთისა და საქართველოს რესპუბლიკათა საკუთრებათ.

კომინტერნის მესამე კონგრესი

სხდომა მეექვსე (24 ივნისი)
(დასასრული იხ. „კომ.“ № 130)

ამხ. კლარა ცეტკინა—ამხანაგებო, მე ამ დილით, რაც ამხ. ზინოვიევმა დაიწყო საბრალმდებლო აქტის [illegible], რომლის კითხვა განაგრძო ეხლა ამხ. რადეკმა. იტალიის საკითხის შესახებ, რომელიც ცენტრალური კომიტეტიდან ჩემი გამოსვლის მიზეზი იყო, უნდა ვთქვა შემდეგი: ამხ. ზინოვიევის, რადეკის, ჰეკერტის და სხვა ორატორების სიტყვებიდან მე გამოვიტანე ისეთი შთაბეჭდილება, რომ ეს საკითხი ვითომ ძალიან ფართოთ იჩენდა. ის უნდა განხილულიყო, როგორც საკითხი იტალიის პროლეტარიატისა, რომელიც ჩვენდა საუბედუროთ, იდეოლოგიურათ ჯერ კიდევ მაგრათ არ დამდგარა კომუნიზმის ნიადაგზე. ჩემთვის [illegible] სერატის პიროვნება არ თამაშობს როლს. ჩემთვის ძვირფასი იყო ის მასები, რომლებიც, საუბედუროთ ჯერ კიდევ მიჰყვებიან სერატის. იტალიის პარტია იყო ერთი პირველთაგანი, რომელიც მიემხრო მესამე ინტერნაციონალს. [illegible] სექტემბრის ამბებმა დაგვანახვა, რომ იტალიის პარტია უძლური იყო გამოეყენებინა სიტუაცია და გამოეყენებინა ის პოლიტიკური ხელისუფლების დასაპყრობათ. აქ აღნიშნეს, რომ იტალიის პარტიის ცეკას ორი დღე ქონდა დებატები გამართული საკითხის შესახებ, დაიწყოს თუ არა რევოლუცია. მაგრამ ეს არაა სერატის ბრალი, რომელიც მაშინ იმყოფებოდა გზაში რუსეთიდან იტალიაში, არ შეიძლება ამაში ბრალის დადება აგრეთვე სერატის ჯგუფის [illegible], [illegible] პარტია, რომელსაც ჩვენ [illegible] უძლურებით, იდეოლოგიურათ და ორგანიზაციულათ არ იყო ის, რაც უნდა ყოფილიყო. საქმე არაა მარტო ბელადებში, არამედ იტალიის მასებშიც, რომლებიც არ იყვნენ თავის ბელადებზე უფრო პროგრესიული. ჩემის აზრით, იტალიის მასები, რომ რევოლუციონური ყოფილიყვნენ, ისინი ნახავდნენ გამოსავალს ყოველგვარ მძიმე მდგომარეობიდან და თავის ბელადების თავზე გადაბიჯებით შეებმოდნენ პოლიტიკურ ბრძოლაში (ჰეკერტი ადგილიდან): „ისე [illegible] შემდეგ ბელადები თავის [illegible]. 1914 წ.“)

—ამხანაგებო,—განაგრძობს ამხ. კლარა ცეტკინა,—ისტორიული ფაქტია, რომ ბელადებიც იმავე დონეზე დგანან, როგორც მასები. რასაკვირველია, ბელადების მოქმედებას შეუძლია ხანდახან გადამწყვეტი მნიშვნელობა [illegible], მაგრამ ძალიან ხშირათ მოწყობილი პროლეტარიატი [illegible] ახალ ბელადებს ძველების ადგილას. მე ვამბობ ამას არა იმიტომ, რომ მსურს შევამცირო პოლიტიკური ბელადების დანაშაული, არამედ იმიტომ, რომ მსურს ვთქვა, რომ კომინტერნის აღმასკომს მთელი ძალღონით ხელი უნდა შეეწყო იდეოლოგიურათ და ორგანიზაციულათ იტალიის ერთიანი პარტიის დაარსებისათვის. მე სავსებით ვიწონებდი აღმასკომის გადაწყვეტილებას, რომლის თანახმათ პარტია უნდა ჩამოცილებოდა ტურატის ჯგუფს, თუ კი მას სურდა მე-3 ინტერნაციონალში დარჩენა. მაგრამ როდესაც დადგა საკითხი სერატის ჯგუფისაგან გამიჯვნის შესახებ, მაშინ გაჩნდა სიძნელეები, რომლებიც დაკავშირებული იყო მასთან, რომ ამ ჯგუფს მიჰყვებოდნენ ფართო პროლეტარული მასები, რომლებმაც წარსულში და [illegible] ამტკიცეს, რომ ისინი პატიოსნათ ეძებდნენ გზას კომუნიზმისაკენ და მე-3 ინტერნაციონალისაკენ. ხოლო მე კი [illegible] ამის [illegible] არა იმიტომ, რომ ვითომ მიდრეკილება მქონდეს ცენტრისტულ თუ ნახევრათ ცენტრისტულ პოლიტიკისაკენ, არამედ იმიტომ, რომ ვიცოდი, რომ ამ მასებს შორის [illegible] შეკავშირებულია პრო[illegible] და [illegible] საზოგადოებებში, [illegible] შეიძლება [illegible] და [illegible] პოლიტიკის [illegible]. აი [illegible], რომ [illegible] სერატის ჯგუფის [illegible] დიდი ნაწილის [illegible] პარტიაში და [illegible] თუ [illegible] კომუნისტურ პარტიაში [illegible] [illegible] შემთხვევაში მუშები [illegible] სერატის [illegible], რომ კომინტერნის აღმასკომის [illegible] უნდა მოლაპარაკებოდნენ ჩვენს [illegible] სერატის [illegible]. ეს კი შეძლებდა [illegible] მუშები კომუნისტურ პარტიაში ათასობით და ათიათასობით. ამ [illegible] პარტიის ცეკაში ჩემს მიერ წარდგენილი რეზოლუცია საერთოდ ეთანხმება კომინტერნის აღმასკომის წარმომადგენლების რეზოლუციას. ჯერ ერთი ეს რეზოლუცია მოითხოვდა ტურატის ჯგუფის გაძევებას. ის აღიარებდა, რომ სერატიმ ჩაიდინა დიდი შეცდომა რომ არ შეიწყნარა წინადადება 6 თვის განმავლობაში მე-2 კონგრესის შემდეგ იმის შესახებ, თუ როგორ შეიძლება [illegible] და [illegible] ლივორნოში ტურატის 14.000-ნ ჯგუფთან გაერთიანება კომუნისტურ პარტიასთან გაერთიანებას, რომელშიც ირიცხება 68.000 პროლეტარი. შემდეგ რეზოლუციამ აღიარა, რომ იტალიაში [illegible] ერთი კომუნისტური პარტია სახელდობრ იტალიის კომუნისტური პარტია. ამხანაგებო, რომ ეს რეზოლუცია არაა ცენტრისტული ამას ამტკიცებს ის, რომ კომინტერნის აღმასკომმა ერთ თავის სხდომაზე ერთხმათ მიიღო ის. როდესაც დავბრუნდი გერმანიაში, მე მაცნობეს, რომ ხელახლა უნდა მოვკიდო ხელი იტალიის საკითხს ორი მიზეზის გამო: ჯერ ერთი, იმიტომ, რომ პაულ ლევი ბერლინში ერთ პარტიულ სხდომაზე მარტო იყო ამ რეზოლუციის [illegible], მეორე, იმიტომ, რომ ლივორნოში [illegible] კომინტერნის აღმასკომის წარმომადგენელი და განაცხადა, რომ ტაქტიკა, რომელსაც [illegible] არ ვარგა და უნდა შეცვლილიყო. არ ვფიქრობ, რომ ლევის პიროვნება თამაშობდა [illegible] დიდ როლს და მასთან პარტიის [illegible] ლევის [illegible] განმარტება. [illegible] იყო განცხადებული ცეკას, რომ არ მოქმედებდა მისი სახელით. ჩვენ წარმოვადგინეთ მეორე რეზოლუცია ტალგეიმერ-შტეკერის, რომელიც ცეკას უმრავლესობის მიერ უარყოფილ იქნა. ხოლო ძველი რეზოლუცია კი ხელახლა იქნა მიღებული უმრავლესობის მიერ. მას შემდეგ, რაც მე უფრო გარკვევით ჩამოვაყალიბე [illegible], [illegible] უნდა [illegible], რომ შემდეგში [illegible]. გაგახსენებთ თქვენ, რომ კომინტერნის აღმასკომის წარმომადგენელი იტალიაში [illegible], რომ ეს რეზოლუცია [illegible]. მე არ [illegible] [illegible] პარტიაში [illegible]. [illegible] [illegible] კომუნისტური [illegible] [illegible] სერატის [illegible] [illegible] პარტიის [illegible] [illegible] ამხ. [illegible] კომინტერნის აღმასკომის [illegible] [illegible], რომ [illegible] სერატის [illegible] [illegible] [illegible] კომუნისტურ პარტიას და კომინტერნს, [illegible] ჩვენი პარტიის ცეკას [illegible] უნდა [illegible], რომ იტალიის პარტიის ცეკამ, თავის მხრივ, [illegible] სერატი დათანხმდა. [illegible] ის კი [illegible] იყოლი. მაგრამ სერატიმ არ [illegible] სიტყვა.

აღმასკომის წარმომადგენელმა იტალიაში თქვა, რომ იტალიის რასკოლი მაგალითი უნდა იყოს სხვებისთვის, რომ საჭიროა გაწმენდა აგრეთვე საფრანგეთის პარტიაშიაც. ის იმ აზრის იყო, რომ ჩვენთვის [illegible] არა მასსიური, არამედ პატარა წმინდა პარტიაც მინ[illegible] [illegible] განაცხადა, რომ პარტია შემდგარი უნდა იყოს არა [illegible], არამედ გამოწვრთნილ წევრებისაგან, რომლებსაც შეუძლიათ გამორკვეულ ყოველ სიტუაციაში. სწორეთ ამავე წარმომადგენელმა შემდეგ მე პირადად მითხრა: „და თქვენი პარტიაც ამხანაგო ცეტკინა მეტად დიდი გახდა. ის უნდა შევამციროთ“. პირიქით, მე ვფიქრობ, რომ ჩვენი პარტია ჯერ კიდევ ძალიან პატარაა ის უნდა გავადიდოთ არა მარტო რაოდენობით, არამედ თვისებითაც კომუნისტური პარტიის ამოცანაა გადააქციოს რაოდენობა თვისებათ. და აი კომინტერნის აღმასკომის სიტყვების ძალით მე დავსვი კითხვა: მასიური პარტია, თუ წვრილი პროპაგანდისტული სექტები? მე აზრადაც არ მომსვლია, რომ აღმასკომის წარმომადგენელი ასეთ სერიოზულ და საპასუხისმგებლო სიტუაციაში, როგორც იყო ლივორნოს და ბერლინში იმოქმედებდა ასე უპასუხისმგებლოთ.

მე უნდა მეთქვა კიდევ, რომ არა [illegible] [illegible] საკითხი [illegible], რომელიც ჩემი [illegible] ცეკადან [illegible] და თვით ჩემ [illegible] უნდა [illegible] [illegible] მთელი [illegible]. მე [illegible] [illegible] რომ მე [illegible] 40 წლის [illegible] განმავლობაში [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. ჩემს [illegible] [illegible] [illegible], რომ [illegible], მე [illegible], რომ [illegible] [illegible] [illegible], რომ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], რომ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], რომელიც პარტიის [illegible] [illegible] პოლიტიკური [illegible] [illegible] პარტიაში.

მე ვამბობ, რომ სერატის პოლიტიკა არის პოლიტიკა [illegible] და [illegible]. განა კომუნისტური პარტიას შეუძლია [illegible] [illegible] სიტყვებით? ამაზე უნდა ვუპასუხოთ [illegible]. ჩემის აზრით, არ კმარა რომ კონგრესმა მოითხოვოს 21 პირობის შესრულება, აუცილებელი საჭიროა, რაც არ უნდა იყოს მოითხოვოს ტურატისაგან გამიჯვნა. კიდევ რომ [illegible] ლევის [illegible] ჩემის აზრით ლევის საქმე არ არის მარტო დისციპლინის საკითხი, ის აგრეთვე პოლიტიკის საკითხია. [illegible] შეიძლება სწორი მსჯელობა მხოლოდ მთელ პოლიტიკურ სიტუაციასთან დაკავშირებით, და მეც ამ აზრისა ვარ, რომ მისი [illegible] შეიძლება კომუნისტურ მუშათა პარტიის ტაქტიკასთან დაკავშირებით გერმანიაში, განსაკუთრებით კი მარტის გამოსვლებთან დაკავშირებით. წინააღმდეგ შემთხვევაში, ქრება მთელი ისტორიული ძაფი. მე ყოველთვის ვაცხადებდი, რომ არ ვიზიარებ მასთ უკანასკნელი ბროშიურის ყოველ სიტყვას. მაგრამ არ ვეთანხმები იმ აზრებს, რომლებიც აქვთ ზოგიერთებს ამ ბროშიურის შესახებ. მე არავითარი საწინააღმდეგო არა მაქვს, რომ კონგრესმა იმ ისტორიულ ძაფთან დაკავშირებით, რომელიც მე აღვნიშნე საკითხის მხოლოდ გარჩევის შემდეგ მიიღოს ესა თუ ის გადაწყვეტილება ლევის საქმის შესახებ.

ამხ. ცეტკინის სიტყვის შემდეგ სხდომა იხურება.

ქრონიკა

— ხუთშაბათს აგვისტოს 11 ს ყოფილ ქართული კლუბის საზაფხულო შენობაში გაიმართება დიდი საღამო სეირნობა. მონაწილეობას მიიღებს მთელი ლიტერატურული და არტისტული თბილისი. პროგრამა: კონფერანსიე: 1) პოეზიის ინტერნაციონალის დეკლარაცია, 2) საქართველოს პოეტები: გრიგოლ რობაქიძე, პაოლო იაშვილი, ვალერიან გაფრინდაშვილი, ტიციან ტაბიძე, სანდრო ყანჩელი, ლალი ჯაფარიძე, კოლაუ ნადირაძე, ნიკოლოზ მიწიშვილი, გიორგი ლეონიძე, შალვა კარმელი, რაჟდენ გვეტაძე და შალვა აფხაიძე. სომხეთის პოეტები: ოვანეს თუმანიანი და დ. დემირჩიანი; რუსეთის პოეტები: სერგეი რაფალოვიჩი, ოსიპ მანდელშტამი, ვლადიმერ ელსნერი და იგორ ტერენტიევი. სპარსეთის პოეტები: ჰუსეინ ხანი და ი. შირაზი. წაიკითხება ლექსები ფრანგ., გერმან., იტალიელ, ინგლისელ და ამერიკელ პოეტებისა. ბაღში: სიმფონიური ორკესტრი, ბოჰემის სიმღერები, სატირა, ბალეტი და ხორო. ვახშამი ცივ და ცხელ საჭმელებით. ნაყინი ყველასათვის. ყვავილები და ფეიერვერკი. სეირნობა გაგრძელდება 2 ს.-დე. პასუხისმგებელი გამგენი: ოლღა [illegible], მელიტა ზელენსკაია, და ვალერიან გუნია.

პარტიული ცხოვრება

ს. გეჯეთი სენაკის მაზრა

1921 წ. 6 ივნისს შესდგა გეჯეთის თემის პარტიულ წევრთა კრება. კრებას დაესწრო 50 ამხ. თავმჯდომარედ იქნა არჩეული ამხ. თადია ჯლამაძე, მდივნად ოლიფანტე ოჩიგავა. კრებას დაესწრო ამხ. სანდრო თურქია. დღის წესრიგში იყო დასმული შემდეგი საკითხები:

1. მოხსენება დღევანდელ პოლიტიკურ მდგომარეობის შესახებ.
2. შეიძლება თუ არა მიიღოს მონაწილეობა კომუნისტმა რელიგიურ ცერემონიებში.
3. პარტიიდან გამორიცხვა არასამედო პარტიული წევრისა.
4. დისციპლინის განმტკიცება პარტიაში.
5. პარტიულ რაზმს ჩაბარებულ თოფების წმენდა და დაცვა.
6. სპეკულიანტების წინააღმდეგ ზომების მიღება.
7. კომუნალური პურის მეურნეობის შემოღება.
8. საბჭოთა მეურნეობის გაძლიერება.

1. დღევანდელ საბჭოთა პოლიტიკურ მდგომარეობაზე მოხსენება გააკეთა ამხ. სანდრო თურქიამ.

2. საკითხზე მოხსენება გააკეთა ამხანაგმა ს. თ. კრებამ მიიღო რა [illegible], რომ მოწინავე პარტიული ამხანაგების მიერ ხსენებულ ცერემონიებში მონაწილეობის მიღება და უაზრო [illegible] ადათების ასრულება [illegible] კომუნისტურ პარტიის პრესტიჟს და როგორც [illegible], ისე სხვა რეაქციონურ ელემენტებს აძლევს საშუალებას რეაქციონური აგიტაციისას მასაში ჩვენს საწინააღმდეგოთ, დაადგინა: წინადადება მიეცეს ყველა პარტიის წევრებს და უმთავრესად მოწინავე ამხანაგებს ერთხელ და სამუდამოდ თავი [illegible] რელიგიურ ცერემონიებში მონაწილეობის მიღებას და [illegible] მეცნიერულ კომუნიზმის [illegible].

3. საკითხის შესახებ კრებამ დაადგინა აუცილებლად მოხდეს პარტიის ზოგიერთ წევრების პარტიიდან გამორიცხვა. მხოლოდ მიენდოს ეს პარტკომს კოლექტივებთან ერთად.

4. საკითხის შესახებ მოხსენებას აკეთებს ამხ. ოლიფანტე ოჩიგავა, რის შემდეგ დადგენილ იქნა: ვინც დაარღვევს პარტიულ დისციპლინას და არ დაემორჩილება პარტიის ყოველგვარ დადგენილებას ის ამხ. გამორიცხული იქნეს პარტიიდან და გადაეცეს პასუხისგებაში, როგორც მოღალატე პარტიისა.

5. საკითხის შესახებ კრებამ დაადგინა: მიენდოს პარტიის სამხედრო კომისარს ამხანაგ. ქ. კუპრეიშვილს, რომ თოფები ყველა იქნას დაწმენდილი და დაცული სასტიკად, წინააღმდეგ შემთხვევაში ჩაირიცხება როგორც მოღალატეთ.

6. საკითხის შესახებ კრებამ დაადგინა: პარტიის ყველა წევრებმა თვალყური ადევნონ სპეკულიანტების მოქმედებას და წარმოადგინონ სწორი ცნობა პარტიაში.

7. საკითხის შესახებ კრებამ დაადგინა: განმარტების შემდეგ მოეწყოს კომუნალური პურის დათესვა. მხოლოდ პურის თესლის შესახებ ეთხოვოს მთავრობას [illegible] გადასაცემად [illegible] პურის თესლი, რაც შეიძლება ადრე [illegible], რომ მოვახერხოთ ადრე პურის დათესვა.

8. საკითხის შესახებ მოხსენებას აკეთებს ამხ. ს. თურქია რომლის შემდეგ კრებამ ერთსულოვნად დაინახა საბჭოთა მეურნეობის შემოღება. კრება დაიხურა მეორე დღეს პავლე კუპრაშვილის თავმჯდომარეობით, გამოტანილ იქნა შემდეგი რეზოლუცია:

ჩვენ სოფელ გეჯეთის პარტიული წევრები [illegible] საერთაშორისო კომუნისტურ პარტიას და რუსეთის ძლევამოსილ წითელ ჯარს, რომელმაც გაანთავისუფლა [illegible] ხნის განმავლობაში დამონავებული მუშათა კლასი, და რომლის ძალით განთავისუფლდება მთელი ქვეყნის [illegible] კაპიტალის მონობისაგან. ჩვენ ფიცსა ვდებთ ჩვენი მტკიცე საბჭოთა მთავრობის წინაშე უკანასკნელი სისხლის წვეთამდის დავიცვათ ჩვენი ჭეშმარიტების კომუნისტურ წითელ დროშას.

გაუმარჯოს მესამე ინტერნაციონალს! გაუმარჯოს წითელ ჯარს, რომელმაც გაგვანთავისუფლა მენშევიკების ბრჭყალებისაგან! გაუმარჯოს

პროლეტარიატის ბელადებს ლენინს და ტროცკის!

ს. თ.

არტაან-თიანეთის რაიონი
(თიანეთის მაზრა)

ორგანიზაციული პარტიული მუშაობით თიანეთის მაზრაში პირველ ადგილზე სდგას არტაან-თიანეთის რაიონი. ამ რაიონის თითქმის ყველა სოფლებში დაარსებულია კომ იჩეიკები. კომ იჩეიკების მუშაობა გამოიხატება წმინდა კულტურულ მუშაობის წარმოებაში. კომიჩეიკის კრება იმართება კვირაში ერთხელ. ისინი აგრეთვე ყოველკვირაობით აწყობენ მიტინგებს, სადაც გამოდიან თვით გლეხები და ნუშები. მენშევიკურ პარტიის და სხვებსაც სრულიად გამოეცალათ ნიადაგი. ამათ აგიტაციას აქ არა აქვს გასავალი. სოფლად კომ იჩეიკების [illegible] მოწყობილია რევკომები აგრეთვე მოწყობილია თემის რევკომები. რევკომებს აქვთ დიდი ნაკლი სახელდობრ ის, რომ მთელი თავის მოღვაწეობის ადმინისტრატიულ საქმეს ანდომებენ, სოციალისტური აღმშენებლობის ჩანასახიც არ არის. მთავრობის დეკრეტებს ძლიერ ცუდათ ატარებენ, აგრარული რეფორმა ჯერაც არ არის გატარებული.

ს. შ.

შუხუთის თემი (გურია)

9 ივლისს ადგ. სახალხო სახლში შესდგა კომუნ. ორგანიზაციის საერთო კრება. კრებას დაესწრენ თითქმის ყველა წევრები. თავმჯდომარეობდა ამხ. მახარაძე, მდივნობდა ამხ. ა. [illegible]ი. დღის წესრიგი იყო. 1) მოხსენება მომენტზე 2) კვირაობა და მასში მონაწილეობის მიღება და სხვ. მომენტზე მოხსენება გააკეთა ამხ. კ. ორაგველიძემ, რომელიც შეეხო მსოფლიოს და საბჭოთა რესპუბლიკების თანამედროვე მდგომარეობას. მეორე კითხვის შესახებ დაადგინეს, რომ არავინ არ დააკლდეს კვირაობას, წინააღმდეგ შემთხვევაში სასტიკათ პასუხს აგებენ. ეს ამხანაგებმა დაამტკიცეს მეორე დღესვე. საერთოთ შუხუთში მუშაობა კარგათ მიდის. მოაწყვეს საბჭოთა [illegible], წაიკითხეს რამდენიმეჯერ ლექციები და სხვ.

უცნობი.

საქართველოს ეკონომიური ცხოვრება

საბჭოთა საქართველოს ეკონომიური მდგომარეობა

უდიდესი მნიშვნელობა მრეწველობისა, როგორც მოპოვების, ისე გადამუშავების, ძნელათ თუ შეიძლება ითქვას გადაჭარბებული გადაჭარბებულათ შეფასებული ისეთ ეკონომიურ მცირე განვითარებული მხარისათვისაც კი, როგორსაც წარმოადგენს საქართველო. ყველა საკითხი, რომელსაც აქვს დამოკიდებულება მხარის ეკონომიურ მდგომარეობასთან, სამეურნეო სურსათ-სანოვაგისა, ფინანსებისა, საგარეო ვაჭრობისა და სხვა, უკანასკნელ რიგში მრეწველობის მდგომარეობით განისაზღვრებიან. ცხადია რომ, ჩვენ მიერ წამოყენებული საკითხის ყოველმხრივ გაშუქებისათვის, ჩვენ, უწინარეს ყოვლისა, უნდა გამოვარკვიოთ მრეწველობის მდგომარეობა საქართველოში. სრულიად სამართლიანათ ამტკიცებენ, რომ საწყაო სათობო მაღლა აყენებს მრეწველობის. მერე როგორ მდგომარეობაშია ჩვენში საკითხი ამ მეტად მნიშვნელოვანი საკითხისა?

თბილი საწვავი.

საქართველოში ხელი აქვს დიდი მნიშვნელობა აქვს და ამ შემთხვევაში იგი სრულიად დამოკიდებულია ტყეზე, რომელიც საკმაოდ მოიპოვება ჩვენში ნაწილობრივ საქართველოში საბჭოთა ხელის უფლების გამოცხადებამდე უკანასკნელ დრომდე.

უფრო სერიოზული ყურადღება უნდა მიექცეს მომავალში ამ დარგში. საკმარისია გავიხსენოთ, რომ [illegible] ნავთის ტრანსპორტი არა თუ მარტო საქართველოს მრეწველობა, არამედ რკინის გზაც, სადაც რესპუბლიკის [illegible] (შეიძლება ვაჭრობა) და სხვა, ასეთნაირე ნავთის ამოწურვა კლებულობს, ძველი მარაგი ილევა და მისი გამო საქართველოს მრეწველობა, რომელიც შეიძლება ჩამოდგეს უკანასკნელ რიგში, წინაშე ფრიად სერიოზული და საგანგებო საკითხისა, შეიძლება ჩავარდეს დიდს გაჭირვებაში.

მით უფრო სერიოზული მნიშვნელობა ეძლევა ტყიბულის ქვა ნახშირს, რომელმაც უნდა დაიჭიროს ბაქოს ნავთის დაკარგული ადგილი.

ქვა ნახშირი. საჭიროთ უნდა ჩაითვალოს, რომ ქვა ნახშირის გამოსავალი ცოტაა და ახლო მომავალში არ არის სერიოზული საფუძველი მოველოდეთ მის გაუმჯობესებას.

[illegible] ნახშირის გამოსავალი ტყიბულში (ფუთობით): იანვარში 952,143, თებერვალში 882,08, მარტში, 463,320, აპრილში 260,780, მაისში 368,085 ივნისში 327,605.

[illegible] თვეში უფრო სისწრაფით ხდება [illegible] დაცემა. 18 ივლისს ციფრმა ღირს 4 400 ფუ, 21 ივლისს ციფრი იწევს 14,705 ფუ, რომ 22 ივლისს ხელახლა დაეცეს 5,900 ფუ.

ტყიბულის მუშების [illegible] ურიცხვათ იგივეს, რომ ამ საჭიროო მოვლენების ყველაზე ნაკლები პასუხისმგებლობა [illegible]. [illegible] ვერ გაატარეს [illegible] სურსათ-სანოვაგის, ისე ფულის მხრივ. საჭიროა ... ღირს, რომ უკანასკნელ 4 თვის განმავლობაში მათ არ მიუღიათ ჯამაგირი და სხვა მწირეთ ვალებს დაგროვება მათი ფული 300 მილიონ მანეთზე მეტი [illegible] და თავისი ოჯახის [illegible] 2 ნ.ხ. 3 გირვანქამდე დღეში და იმასაც არა რეგულარულად და არამედ ხანგამოშვებით. და ბოლოს უკანასკნელ პირობებში ტყიბულის მოლოდინი დაახლოებით 1200-1500 მუშამდე, რომელთა ყოველ ერთი დღით არ შეუწყვეტელი მუშაობა, არ იზოლება გამოწვეულ ... დამსხვრეული მეტები ... ზედ ემატება ის გარემოება, რომ ძველ [illegible] ჩვეულებით უქონლა ტყიბულის ქვანახშირის [illegible], ვალუტი ზომა, რასაც [illegible] თითქმის ხანგრძლივ [illegible]. უფრო მეტი შეზღუდულის ჩამოქვეითება და მოსალოდნელია, რომ ზოგიერთი შავი ქვის წარმოების სხვა დარგებიდან განსაკუთრებით მომეტებულ სფეროში მაღლა ქვეყნის [illegible].

შავი-ქვა.

წარმოების სხვა დარგებიდან შედარებით შავი-ქვის მრეწველობაზედ, რომელსაც მსოფლიო მნიშვნელობა აქვს. ამ მხრივ საქართველოს ისეთი განსაკუთრებული მდგომარეობა უჭირავს, როგორც აზერბაიჯანს თავისი ნავთით. მართალია, მოპოვებულ შავ ქვას არავითარი გამოყენება არა აქვს შინით, მაგრამ, რადგან იგი არის საგანი და საბლეთ ევროპაში გასატანი, იგი წარმოადგენს დიდს ღირებულობას, რომელზედაც დიდ მოთხოვნილებას აყენებს მთელ ქვეყნად ფართოთ განვითარებული ლითონის მრეწველობა.

მრეწველობათა გაერთიანების საკითხის გამო ს. ს. მ. უ. ს. სტატისტიკურ-ეკონომიურ განყოფილების მიერ იყო გამოკვლეული [illegible] შავი ქვის მრეწველობა, [illegible] მასალებიც ყოველმხრივ აშუქებენ შავი-ქვის მდგომარეობას, როგორც მისი გამოსავალის და გატანის მხრივ, აგრეთვე მის მომავალ ბედს.

რომ შევადაროთ რაოდენობა შავი-ქვის მსოფლიო ხმარებისა და რაოდენობა საქართველოდან გაზიდულისა, აშკარად თვალსაჩინო ხდება ის უდიდესი მნიშვნელობა, რომელსაც წილად ხვდება ჭიათურის რაიონს.

შემდეგი ცხრილი ნათლად ხდის ამ მოვლენას:

მსოფლიო ხმარების რაოდენობა, საქართველოდან გატანილი

წლები	მილიონ ფუთობ.	მილიონ ფუთობ.	პროც. მსოფლიო ხმარებ.
1900	84	29	34 5
1901	72	22	30 5
1902	81	31	38,3
1903	67	29	43,3
1904	69	33	48,0
1905	91	21	23 1
1906	101	31	30,6
1907	131	34	25 9
1908	98	25	25 5
1909	95	35	36 9
1910	122	40	32 8
1911	127	38	30,0
1912	148	566	37,9
სულ	1286	424	32,97

13 წლის განმავლობაში საშუალოთ საქართველოს წილათ ხვდება თითქმის ერთი მესამედი მთელი მსოფლიოში მოხმარებული შავი ქვისა.

საქართველოდან გატანილი შავი ქვის რაოდენობა ხუთი წლობით:

წლები:	მილიონი გატანილის საერთო ჯამი:	ფუთები საშუალო წლიწადში:
1891—95	41,1	8,2
1896—90	92,5	18 5
1901—05	136 5	27,3
1906—10	163,8	32,3
1911—15	204,2	40 8
1916—20	30,4	6,0
1891—1920	668,5	22,28

როგორც სჩანს ამ ცნობებიდან, მე 20 საუკუნეში, იმიდგან, შავი ქვის მოწოდების საქმეში საქართველოს ერთ შესანიშნავი ადგილი მთელ მსოფლიოში და უეჭველი ნიშნებია ამ საქმის უფრო გაფართოებისა და განვითარებისა. მხოლოდ ომმა და მის მიერ გამოწვეულმა შავ ზღვის დაკეტვამ შეაჩერა ეს განვითარება. გაზიდვას შეუჩერებელი ზრდა მივ და უმაღლეს ციფრამდე 1911—1915 წ. წ, თუმცა მისი უკანასკნელი წლებიდან ხვავრი ცუდი ომის ხანა იყო. ი. თითქმის სრულიად შეწყდა გატანა. უმთავრესი მომხმარებელი ჭიათურის შავ ქვისა ათი წლის განმავლობაში 1905—1914 წ. იყვნენ გერმანია, დიდ ბრიტანეთი და ბელგია.

სხვა და სხვა ქვეყნებში გატანილი ჭიათურის შავი ქვა 1905 წლიდან 1914 წლამდე.

მილიონ ფუთებით პროცენ.

გერმანია	ინგლისი	ბელგია	ა. შ. შ.	რუსეთი	სხვა ქვეყ.	სულ
165 8	88 9	54 3	21,9	19,1	18 2	3892
43 %	23 %	14 %	6 %	5 %	9 %	100 %

რამდენად იყო დაპყრობილი ბაზრები ამ სამი პირველი ქვეყნის საქართველოს შავი-ქვით, გვიჩვენებს შემდეგი ტაბლიცა.

საერთოთ შეტანილ შავი-ქვის რაოდენობასთან შედარებით ჭიათურის შავი ქვის რამდენი პროცენტი შეზიდავთ სხვ. დასხვა ქვეყნებში:

წლები	დიდი ბრიტანეთი	გერმანია	ბელგია
1900	43,75	77,95	25 89
1901	41,66	60 87	30 26
1902	57,14	88,18	44 44
1903	50,00	71,94	56 99
1904	46,15	78 62	54,84
1905	26 66	54 60	23 66
1906	38 09	68 29	21,98
1907	37 13	58 61	5 41
1908	33 33	51 69	56 45
1909	4 ,86	70,59	85 42
1910	30,00	58,61	94 83
1911	36,33	69,97	25,97
19 2	50,00	60,80	48,16

ერთად-ერთი მეტოქე საქართველოსი შავი ქვის მოპოვებაში და გატანაში იყო ინდოეთი, რომლის მოპოვება და გატანა ვითარდებოდა საქართველოსაზე უფრო სწრაფათაც კი.

გატანა შავი ქვისა საქართველოდან და ინდოეთიდგან 1900 წლიდან 1913 წლამდე მილიონ ფუთებით.

წლები	საქართველოდგან	ინდოეთიდგან
1900	29	8
1901	22	8
1902	31	9
1903	29	11
1904	33	8
1905	21	18
1906	31	19
1907	34	40
1908	25	27
1909	36	28
1910	40	36
1911	38	34
1912	56	38
1913	66	48
სულ.	490	333

(შემდეგი იქნება)

მ. ტოროშელიძე.

პროვინციაში.

პანკისის რაიონი
(თიანეთის მაზრა).

მდგომარეობა, რომელიც შექმნილია პანკისის რაიონში, მთელი თავისი სირთულით უკარნახებს მთავრობას, რათა ამ რაიონში დაინტერესებულ ამბის ლიკვიდაციის მოსახდენად მიიღოს ენერგიული ზომები. პირველი, აქ უნდა აღვნიშნოთ, რომ 4 თვეზე მეტია, რაც გადატრიალება მოხდა და ამ რაიონში ჯერაც არ მოწყობილა მილიცია და რევკომი. ეს რაიონი სწავლით ძლიერ ჩამორჩენილია, ამიტომაც აქ ღრმად აქვს ფესვი გადგმული ყაჩაღობას, ავაზაკობას—ბანდიტიზმს. არც ერთი მთავრობის მიერ გამოცემული დეკრეტი, ამ რაიონში ჯერაც არ არის გატარებული. საქმეები იგევ ძველებურად კეთდება. პარტიული მუშაობა ძლიერ სუსტად მიმდინარეობს, მართალია, არსებობენ კომიჩეიკები, მაგრამ მხოლოდ სიტყვით. რევკომი მთელ თავის მოღვაწეობას ადმინისტრატიულ საქმეებს ანდომებს. მაგრამ ყველაზე უბედურება ისაა, რომ აქ ღრმად აქვს ფესვი გადგმული ნაციონალურ შუღლს. აქ ცხოვრობს თუში, ფშავი, ოსი, ქისტი, ხევსური და სხვა. ამ მცხოვრებთა შორის მუდმივი მტრობა და სისხლის ღვრაა. სარგებლობენ ამით ადგილობრივ მენშევიკების ქომები და ეწევიან საზიზღარ პროვოკაციას ჩვენს წინააღმდეგ. ამ რაიონში არ მოიპოვება არავითარი კულტურული წრეები. ვინაიდან ძალების ნაკლულოვანება. მთელ რაიონში ერთი დაბალი სოფლის სასწავლებელი არის. გადატრიალების შემდეგ ამ რაიონში, შეიძლება ითქვას, რომ არავითარი კულტურული მუშაობა არ წარმოებულა. აქ არც ერთხელ არ მოწყობილა კონცერტ-მიტინგი. ამიტომაც აქაურ გლეხს, როცა ის უბრალო გლეხი ნაკლებზე, მენშევიკების დროინდელი მიმოწერილი ფულით, მენშევიკებმა თავისი ეგზეკუციებით სულ გაგვანადგურეს. ეხლა ვცდილობთ თავისუფლებას, მისმა ლომპარობამ განათლება და ამიტომაც ჩვენ მოვითხოვთ, რათა მიღებული იქმნას ენერგიული ზომები ჩვენში რაიონს ამ სამი ღრმა ბლად. ამ რაიონში, რომ მდგომარეობა გამოკეთდეს, საჭიროა შემდეგი: 1) აუცილებლად უნდა გაიგზავნოს ორი-სამი პარტიული ამხ. 2) უნდა გაიგზავნოს უპარტო კულტურული ძალები. 3) სასწრაფო რიგში უნდა მოეწყოს მილიცია.

ბაზურელი მოხიკო.

ქ. ახალ სენაკი.

სენაკის მაზრა შეიძლება ჩაითვალოს რევოლუციონურ მოძრაობის ერთ ერთ კუთხეთ. თვით ხალხში სცხოვრობს ეს რევოლუციონური სული—რევოლუციონური მოძრაობაში არამც თუ მამაკაცები, არამედ დედაკაცებიც კი განსაკუთრებულ აქტივობას იჩენენ. მართალია ჯერ კიდევ მუშაობენ პროვოკატორები, ავრცელებენ სხვა და სხვა ხმებს, მაგრამ ამაოდ, აქაური ქალები ყურს არ უგდებენ პროვოკაციას, რის გამო ჩვენ გაქანდა ს შეიძლება რამდენიმე ჯერ მოვიწვიეთ საერთო ქალთა კრებები და ავირჩიეთ დელეგატები. და ამ ქამად კი ყოველ კვირაში ერთხელ ხდება დელეგატთა კრება, სადაც იმართება მოხსენებები პოლიტიკურ თემებზე, ბროშიურების კითხვა და ლექციები სხვა და სხვა მეცნიერულ დარგებიდან. აქვე ლექციას ეკითხის ერთ ერთი ლექცია წაკითხული იქმნა ქავთარაძის მიერ დელეგატთა კრებაზე 16 ივლისს 1921 წ.

კრება შესდგა ადგილობრივ პარტკომის ქალთა განყოფილებაში. თავმჯდომარეობდა ა. მამულაშვილი, მდივნობდა გოგვაძე. გარდა დელეგატების კრებას დაესწრნენ სხვა დაინტერესებული ქალებიც.

კრების წესრიგით ლექცია თემაზე „ჰიგიენა“ ქ-მა ა. ქავთარაძემ, რომელმაც უბრალოდ ახსნა თუ რა არის „ჰიგიენა“ და შემდეგ გადავიდა სხვა და სხვა ენის გავამდებ თავის ბუნებზე. მან აღნიშნა რა და რა სენები გადადის ჰაერის საშუალებით და რა სენები გადადიან საჭმელ-სასმელის საშუალებით. ილაპარაკა თუ როგორი სისუფთავე უნდა დაიცვას ადამიანმა, რომ ჯანმრთელობა შეინარჩუნოს შემდეგ ამისა განსაკუთრებით ახსნა ხოლერის თვისებები და რა არის საჭირო მის წინააღმდეგ საბრძოლველად. ლექტორმა განმარტა თუ რა არის აუცილებელი ადამიანის არსებობისთვის და როგორი უნდა ეს ყველაფერი. მაგ. ჩვენში, საქართველოში არ იხმარება ისეთი სოქლი როგორც ცივ ქვეყნებში—რუსეთში, სადაც მეტწილად ჭამენ საჭმლებს ხაერობენ. ჩვენ კი ქონს ნაკლებად ვხმარობთ, ვინაიდან აქ საქართველოში რუსეთზე უფრო ცხელი თბილი ჰავა არის და ჩვენი ორგანიზმი იმდენ ქონს არ მოითხოვს. გარდა ამისა მიუთითა ბავშვების მოვლის დროს და სთქვა, რომ ბავშვი, როგორც სუსტი არსება თხოულობს განსაკუთრებით სისუფთავეს და სიზუსტეს ჰიგიენის დაცვას. ვინაიდან მას ეხლა შეუძლიან ხელიდან [illegible] ბავშვები, დედებს უფრო თავის გამო. მან საჭიროდ დაინახა მისცა ქალებს თუ როგორ უნდა მოიქცნენ ისინი, რომ ოჯახი ჯანმრთელად შეინახონ.

ლექცია მოისმინეს ყურადღებით და ინტერესით, რის შემდეგ ქქომმა განაცხადა, რომ ასეთი ლექციები ძლიერ საჭიროა და საჭიროა ასეთების ცოდნა ყოველი მშრომელი ქალისათვის და მით უმეტეს ოჯახის ქალისათვის. მან დაპირდა შემდეგშიაც ასეთი ლექციების წაკითხვას დელეგატთა კრებებზე.

X.

ქ სამტრედია.

სამტრედიის რაიონი დიდი ხილის მოსავლის კუთხეა, საიდანაც იგზავნება აურაცხელი ხილი სხვა და სხვა ადგილებში, მას მოსდევს დიდი სიბინძურე, რის გამო შეუძლებელი ხდება ცხოვრება. ხოლერამ უკვე გაიდგა ფესვი და დღე არ გაივლის ისე, რომ მან ვინმე არ შეიწიროს, ადმინისტრაციულ ორგანოებსაც არ ესმისთ და ლეპულობენ თავისთავად ზომებს ხოლერის გადასარჩენათ ამ სენისაგან. სანიტარული კომისია, უკვე არსებობს, რომელიც დიდ ენერგიას იჩენს მაგრამ მოქალაქენი არ ეხმარებიან მას ამ მოვლენების აღმოფხვრაში, ამის გამო წინ ვერ მიდის და პარტკომის ინიციატივით მოიწვიეს ყრილობა, 24 ივლისიდან 31 ივლისამდე. აირჩიეს სანიტარულ კომისიის ახალი წევრები. კომისიამ გამოიმუშავა გეგმები და შესდგენ ბრძოლის მოქმედებას, ჩამოიარეს მთელი ქალაქი, დაათვალიერეს ეზოები, ბაზარი და სხვები, მოქალაქეებს უხსნიდენ ფართოდ ხოლერის საშიშროებას და მიუთითებდენ მასთან საბრძოლველ საშუალებებზე. დაინიშნა შაბათობა ოთხშაბათს 27 ივლისს რომელშიაც ფართო მონაწილეობა მიიღეს ამხ. წითელ არმიელებმაც. სულ შაბათობაში მიიღო მონაწილეობა 124 კაცმა და ქალმა, და კარგი შედეგიც გამოიღო. იმუშავეს სამი საათი და გაწმინდეს ნაწილი რკინის გზა, (10 ვერსი დაგვირთულ და კიდეც გადაცვალეს) მაგრამ უნდა აღვნიშნოთ, რომ ზოგიერთი ამხანაგები ჯერ კიდევ ვერ მიეჩვენ დისციპლინას დაცვას, რაც საჭიროა. საჭიროა დისციპლინის დაცვა, მისი აღრულება.

ხან კანი.

მთავრობის მოქმედებანი და განკარგულებანი

დადგენილება 53.

საქართველოს ს. ს. რ. რევოლიუციონური კომიტეტისა წისქვილის შემოსავლის დაბეგვრის შესახებ.

1. წისქვილის საერთო შემოსავლის, რომელსაც წისქვილის პატრონი მიიღებს ნატურად, დაადოს 15% რაოდენობის გადასახადი.

შენიშვნა: წისქვილის პატრონს და წისქვილის მოიჯარეს არა აქვს უფლება გადასახადები ნაწილობრივ შეუფასოს მეტი (ნატურად) 5 პროც. მეტ; წინააღმდეგ შემთხვევაში იგი მიეცემა პასუხისგებაში საოპერაციო დროის კანონით.

2. ეს გადასახადი წისქვილის პატრონმა ყოველი საანგარიშო თვის დამლევისას უნდა მოიტანონ სასურსათო სახალხო კომისარიატის საბაზისო პუნქტში თავისი საშუალებით, თუ წისქვილი ამ პუნქტზე ათი ვერსის მანძილზე მეტად არ არის დაშორებული. ათი ვერსის მანძილზე მეტისთვის გადასახადის მიმტანს მიეცემა გადაზიდვის სასყიდელი.

3. წისქვილის პატრონი ან მოიჯარე მოვალეა ყოველი საანგარიშო თვის დამლევისას—ამის დღის ვადაზე წარუდგინოს სათანადო სამაზრო ან საქალაქო სასურსათო კომიტეტს წერილობითი განცხადება იმ თვეში მიღებულ შემოსავლის რაოდენობის შესახებ და ამასთანავე აღნიშნოს დრო და ადგილი 15 პროცენტი გადასახადის ჩაბარებისა.

4. ისეთი წისქვილის პატრონი, რომლის თვიური შემოსავალი (ნატურად) ხუთ ფუთს არ აღემატება,—თავისუფალია გადასახადისაგან.

5. წისქვილის პატრონისა ან მოიჯარის მიერ სამაზრო სასურსათო კომიტეტში შეტანილი განცხადება—წისქვილის ყოველთვიური შემოსავლის შესახებ შემოწმებული უნდა იყოს სათემო ან სარაიონო რევოლიუციონური კომიტეტის წარმომადგენლის მიერ.

6. სამაზრო სასურსათო კომიტეტს უფლება აქვს შეამოწმოს სინამდვილე წისქვილის შემოსავლის რაოდენობისა და აგრეთვე რაოდენობა წისქვილის პატრონისათვის საჭირო ნორმისა. ასეთი შემოწმებისათვის სამაზრო სასურსათო კომიტეტს შეუძლიან წარმოგზავნოს ადგილობრივ თავისი აგენტი. ეს აგენტი, მისგანვე ადგილობრივ ცხოვრებათა შორის ამორჩეულ მცოდნე პირისა და სათემო ან სარაიონო რევოლიუციონური კომიტეტის ერთი წარმომადგენლის თანხლებით, განსაზღვრავს წისქვილის ყოველთვიური შემოსავლის ოდენობას, ამ წისქვილის პატრონისათვის სავალდებულოს. ამ შეფასების გამო გაწეული ყოველი ხარჯი გადახდება ადმინისტრაციულ წესით წისქვილის პატრონს, უკეთუ ხამოსახლიანში შემოსავლის ოდენობა აღმოჩნდება მოსავლის იმ რაოდენობაზე, რომელიც წისქვილის პატრონმა აჩვენა სამაზრო სასურსათო კომიტეტში შეტანილ თავის წერილობით განცხადებაში.

7. წისქვილის პატრონს უფლება აქვს ორი დღის ვადაზე დღიდან შემოსავლის გამოცხადებისა, შეიტანოს სამაზრო სასურსათო კომიტეტში საჩივარი, რომ მისი წისქვილის შემოსავლის საქმე სწორედ არ არის განსაზღვრული. სამაზრო სასურსათო კომიტეტის დადგენილება ამ საჩივრის გამო საბოლოოა.

8. წისქვილის პატრონი, რომელიც მისდის ფულად იღებს, მოვალეა გადასახადი ნატურად გაიღოს.

9. ის პირი, რომელიც ამ დადგენილებას დაარღვევს, მიეცემა პასუხისგებაში საპატიმროში წ ხაზე სარევოლიუციო დროის კანონით.

10. სასურსათო სახალხო კომისარიატს უფლება ეძლევა გამოსცეს ამ დადგენილებისა განმარტებისა და განვითარებისათვის ცალკე ინსტრუქცია.

11. დადგენილება ესე ძალაში შედის დღიდან მისი გამოქვეყნებისა.

საქართველოს რევოლიუციონური კომიტეტის თავმჯდომარე ბ. მდივანი; სასურსათო სახალხო კომისარი ნიკოლოზ ეჯიბაშვილი; რევოლიუციონური კომიტეტის მდივანი ალ. ხალარიძე.

1921 წ აგვ. 5
ტფ. სასახლე.

დეკრეტი № 63.

საქართველოს ს. ს. რ რევოლიუციონური კომიტეტისა.

საქართველოს სოც. საბჭ. რესპ. მუსულმან-მოსახლეობის საქმეთა საბჭოს დაარსების შესახებ.

რადგან საქართველოში მოსახლე მუსულმანთა ისტორიული, სოციალური და ყოფა-ცხოვრების პირობები თავისებური ხასიათისაა, საქართველოს რევოლიუციონური კომიტეტი ადგენს:

1. მოეწყოს საქართველოს რევოლიუციონურ კომიტეტთან „საქართველოს ს. ს. რესპუბლიკის მუსულმან მოსახლეობის საქმეთა საბჭო“.

2 საქართველოს ს. ს. რ. მუსულმან მოსახლეობის საქმეთა საბჭო შესდგება სამი პირისაგან, რომელთაც აირჩევს საქართველოს მუსლიმანთა მოსახლეობა და დანიშნავს საქართველოს რევოლიუციონური კომიტეტი.

3. მუსლიმან მოსახლეობის საქმეთა საბჭო შეიმუშავებს დეკრეტისა და დადგენილებათა პროექტებს და, სათანადო სახალხო კომისარიატების საშუალებით, წარუდგენს დასამტკიცებლად საქართველოს რევოლიუციონურ კომიტეტს; დამტკიცებული დეკრეტები და დადგენილებანი გამოქვეყნდება საქართველოს რევოლიუციონური კომიტეტის თავმჯდომარისა, სათანადო სახალხო კომისრისა და მუსლიმან მოსახლეობის საქმეთა საბჭოს თავმჯდომარის ხელის მოწერით.

4. მუსლიმანთა შესახები პროექტები და წინადადებანი ადმინისტრატიული და სამეურნეო ხასიათისა მუსლიმან მოსახლეობის საქმეთა საბჭოს მიერ წარედგინება და ეკითხება სათანადო სახალხო კომისარიატისაგან.

5. უკეთუ სახალხო კომისარიატისა და მუსლიმან მოსახლეობის საქმეთა საბჭოს შორის შეთანხმება არ მოხდა რომელიმე საკითხის—შესახებ, ეს საკითხი გადასაწყვეტად საქართველოს რევოლიუციონურ კომიტეტში გადაიტანება.

6. დეკრეტი ესე ძალაში შედის დღიდან მისი გამოქვეყნებისა.

საქართველოს რევოლიუციონური კომიტეტის თავმჯდომ. ბ. მდივანი. [illegible] სახალხო კომისარი ს. ქავთარაძე.

რევოლიუციონური კომიტეტის მდივანი ალ. ხალარიძე.

1921 წ აგვისტოს 5.
ტფილისი—სასახლე.

დადგენილება № 52.

საქართველოს ს. ს. რ. რევოლიუციონური კომიტეტისა ს. საქართველოს სოციალისტური საბჭოთა რესპუბლიკის უმაღლესი ეკონომიური საბჭოს ორგანიზაციის შესახებ.

1. ეკონომიური ხასიათის სახალხო კომისარიატების მთელი სამეურნეო მოქმედება ხელმძღვანელობისა და შეთანხმებისათვის საქართველოს რევოლიუციონურ კომიტეტთან დაარსდეს უმაღლესი ეკონომიური საბჭო.

2. უმაღლესი ეკონომიური საბჭოს შემადგენლობაში შედიან: თავმჯდომარე ბუდუ მდივანი (საქართველოს რევოლიუციონური კომიტეტის თავმჯდომარე), ხოლო წევრის უფლებით—სახალხო კომისარნი: სახალხო მეურნეობის უმაღლესი საბჭოსი, ფინანსთა, შრომისა, სასურსათოსი, მიწათმოქმედებისა და საგარეო ვაჭრობისა და პროფესიონალურ კავშირთა საბჭოს წარმომადგენელი.

3. უმაღლეს ეკონომიურ საბჭოს ეკონომიური ხასიათის დაევალებოდეს:

1) მთელი [illegible] რესპუბლიკისთვის მთლიანი სამეურნეო გეგმის შემუშავება.

(2) თვითეული სახალხო კომისარიატის სამეურნეო გეგმის დამტკიცება.

3) სახალხო კომისარიატებისათვის სპეციალური დირექტივების მიცემა ამა თუ იმ სამეურნეო საკითხის გამო.

4. უმაღლესი ეკონომიური საბჭოს ყოველი ბრძანება, დადგენილება და განკარგულება აღსრულებული უნდა იქნეს ყოველივე რიგის გარეშე და აუცილებლად ყველა უწყებისა, დაწესებულებისა, თანამდებობისა და კერძო პირის მიერ.

5. საქართველოს რევოლიუციონურ კომიტეტს უფლება აქვს გააუქმოს, ან შეაჩეროს უმაღლესი სამეურნეო საბჭოს დადგენილება ან განკარგულება, როგორც რომელიმე სახალხო კომისრის პროტესტის გამო, აგრეთვე თავისი შეხედულებისამებრ.

6. უმაღლესი ეკონომიური საბჭოს სხდომები გაიმართება არა ნაკლებ ორისა თვეში.

7. უმაღლეს ეკონომიურ საბჭოსთან არსებობს სეკრეტარიატი, რომლის საშუალებითაც უნდა იქნეს შეტანილი უმაღლეს ეკონომიურ საბჭოში ყოველი მის მიერ განსახილველი საკითხი.

8. დადგენილება ესე ძალაში შედის დღიდან მისი გამოქვეყნებისა.

საქართველოს რევოლიუციონური კომიტეტის თავმჯდომარე ბ. მდივანი. სახალხო მეურნეობის უმაღლესი საბჭოს თავმჯდომარე ტოროშელიძე. რევოლიუციონური კომიტეტის მდივანი ალ. ხალარიძე.

1921 წ. აგვისტოს 5
ტფილისი-სასახლე.

დადგენილება № 51.

საქართველოს ს. ს. რ. რევოლიუციონური კომიტეტისა საქართველოს მაზრიდან საზღვარგარედ ყველის გატანის აკრძალვის შესახებ.

1. ყველის გატანა—ვინაიდან უნდა—ბორჩალოს მაზრიდან საქართველოს სოც. საბჭოთა რესპუბლიკის საზღვრების გარეშე—აკრძალულ იქნეს.

2. დაწესებულება, ორგანიზაცია თუ კერძო პირი ამა დადგენილების დამრღვევისათვის—მიცემულ იქნეს სამართალში სასწრაფო წესით სარევოლიუციო დროის კანონისამებრ.

3. დადგენილება ესე ძალაში შედის დღიდან მისი გამოქვეყნებისა.

საქართველოს რევოლიუციონური კომიტეტის თავმჯდომარე ბ. მდივანი. სასურსათო სახალხო კომისარი [illegible] მოადგილე ერქომაიშვილი. რევოლიუციონური კომიტეტის მდივანი ალ. ხალარიძე.

1921 წ. აგვისტოს 5.
ტფილისი—სასახლე.

ს. ს. ს. რესპუბლიკის სახალხო კომისარიატებს.

საქართველოს რევოლიუციონური კომიტეტის № 5, დადგენილების ძალით მიმდინარე წლის 28 მარტის თარიღით ყოფილი „მუშათა მაგიდა“ გაუქმებულ იქნა და მუშა მოსამსახურეთა სურსათით მომარაგება ის საქმე გადაეცა სასურსათო სახალხო კომისარიატს, ხოლო მისი განყოფილებებს საქართველოს პროფესიონალური კავშირთა საბჭოს მომარაგების განყოფილების მონაწილეობით და მისი კონტროლის ქვეშ.

ამ რიგად ცხადია, რომ რაკი სურსათ სანოვაგის მომარაგებისა და განაწილების საქმე ჩამოშორებულია მუშათა უწყებისაგან, სურსათის მოთხოვნა და პროვიზიაზე დარიგება—განაწილებასთან დაკავშირებულ ყველა შესახებ საქმეთა ცნობები და დაინტერესებული პირნი უნდა ეცნობოდენ სასურსათო სახალხო კომისარიატში და საქართველოს პროფ-კავშირთა ცენტრ. საბჭოს მომარაგების განყოფილებაში.

მიუხედავათ ამისა მუშა-მოსამსახურენი და მრავალი დაწესებულება, განსაკუთრებით პროვინციისა, ასეთ საკითხებს გზავნიან შრომის სახალხო კომისარიატში, რაც იწვევს უსაქმოდ ზედმეტ მიწერ-მოწერას და უმიზნოდ აჭიანურებს საკითხის გამორკვევას.

გაუწყებთ რა ამას, გთხოვთ მოახდინოთ სასწრაფო განკარგულება, რათა თქვენდამი რწმუნებულ დაწესებულებებით და მუშა-მოსამსახურეთ დღიდან მაინც სურსათ-სანოვაგის მომარაგება—განაწილების და მისი რეგულიარიზაციის შესახებ შეკითხვებით მიმართონ არა შრომის კომისარიატს, არამედ საქ. პროფ-კავშირთა ცენტრალურ საბჭოს მომარაგების განყოფილებას, ან თვით სასურსათო კომისარიატს.

შრომის სახალხო კომისარის მოადგილე მიქაძე.

საქმეთა მმართ. მ. ბერიძიშვილი.

დედანთან სწორეა:

საქმის-მწარმოებ. მ. ფურცელაძე.

სავალდებულო დადგენილებანი

ქალაქის რევკომის სამმართველოს განყოფილებისა

1. ველოსიპედით სიარული, ველოსიპედით მოსიარულე ვალდებულია ქუჩის მარჯვენა მხარეზედ იაროს მანძილზე ცალკე შუა ქუჩაში გადასასვლელად არც ერთ შემთხვევაში არ უნდა გადავიდეს ქუჩის მარცხენა ნახევარში.

2. სწრაფათ სიარული და ერთი მეორის გასწრება ჯარითობა აკრძალულია სასტიკათ.

3. ფეხით მიმავალთა და ეტლების მეორე და მეშვეულ ფილით მარცხენა მხრიდან.

4. ფეხით მიმავალ და ეტლების გასწორებისას წინდაწინ სათანადო ნიშანი ზარით უნდა მისცეს ისევ ნიშანი და ისევე ფეხით და ხელით უნდა გაიაროს.

6. ისეთ ალაგას, სადაც ბლომათაა დაგროვილი ხალხი, ველოსიპედით მოსიარულე უნდა ჩამოვიდეს და ხელით გაატაროს ველოსიპედი.

7. თუ რამოდენიმე კაცი მიდის ერთად ველოსიპედით ისინი მივალენი არიან მისდევდნენ ერთი მეორეს და არა ნაკლებ ერთი საჟენის მანძილზე ერთი მეორისაგან.

8. აკრძალულია ველოსიპედზე სიარული ან და ველოსიპედის ხელით ტარება ტროტუარზე, ფეხით მოსიარულეთა სავალ ბილიკებზე, ბულვარებში და ბაღებში.

9. ამ დადგენილების დამრღვევნი დაისჯებიან ადმინისტრატიული წესით.

10. ეს დადგენილება ძალაში შედის მისი გამოქვეყნების დღიდან.

11. ამ დადგენილების შესრულებისათვის თვალყურის დევნება დაევალოს ქ. ტფილისის მუშათა და გლეხთა მილიციას.

მარიამობისთვის 4
1921 წ.

ეტლების და საბარგულების მოძრაობის შესახებ.

1. ა) მეეტლე ვალდებულია ატაროს ეტლი ქუჩის მარჯვენა გვერდით და საშუალო ნაბიჯით.

შენიშვნა: მეეტლეს არ ეკრძალება საშუალო ნაბიჯით გვერდით ჩამოიაროს ნელის ნაბიჯით მიმავალ ეტლებს, საბარგულებს, ურმებს და სხვ.

ბ) გასწრება ჯარითობა აკრძალულია სასტიკათ.

გ) ეზოდან ქუჩაში გასვლის, ერთი ქუჩიდან მეორეში გადასვლის დროს და ისეთ ადგილებში, სადაც დიდი მოძრაობაა—მეეტლე ვალდებულია ნელი ნაბიჯით გაატაროს ეტლი.

დ) დამართებზე, გზაჯვარედინებზე და აგრეთვე იმ შემთხვევაში, თუ მის წინ ეტლი ან ფეხოსანი გადადის ქუჩის შუაკვეთ ცხენები.

ვ) მეეტლე ვალდებულია შესაფერ მილიციის განკარგულებანი და მოსახლეობისას მისცეს შესაფერი ნიშანი.

ვ) მეეტლე ვალდებულია გზა დაუთმოს ყოველგვარ პროცესიებს, ცეცხლის მქრობელ რაზმებს, მიმავალ ჯარის ნაწილებს და ტუშიების ჯგუფებს; თუ-გასავალი გზა ძალიან ვიწროა სრულიად შეჩერდეს.

2) ქუჩაში გაჩერებისას:

ა) მეეტლეები მოვალენი არიან გაჩერდენ იწყობით; ტროტუარის გასწვრივ, ოღონდ ხელი არ დაუშალონ ქუჩაში მიმოსვლას, ეზოდ ნიშნების და კარებთან გაჩერებას.

ბ) არც ერთ შემთხვევაში არ უნდა მიატოვონ ცხენები.

გ) არ უნდა მიაბან ცხენები ელექტრონის ან ტელეფონის სვეტებს, ღობეებს, რიკულებს და სხვ.

3) თეატრების, რკინის გზის სადგურის წინ და საერთოთ ისეთ ადგილებში, სადაც [illegible] თავმოყრილი, [illegible] ჩერდენ იქ, სადაც მილიციონერი მიუთითებს.

4) საბარგულების, ურმების, ფურგონების და ქარავნის ხელმძღვანელები მოვალენი არიან დაიცვან შემდეგი წესები:

ა) ყოველ სამ საბარგულს, [illegible] და სხვა შუა დატოვონ ეტლისთვის გასავალი საკმარისი მანძილი.

ბ) ქარავანი უნდა მიდიოდეს მუდამ ნაბიჯით, მწკრივად და მხოლოდ ქუჩის მარჯვენა ნახევარში; ერთი მეორეს გადასწრება დაუშვებელია.

5. ეს დადგენილება ვრცელდება როგორც ბარგის მზიდველებზე და მებარგულებზე, აგრეთვე ყველა სახელმწიფო, კოოპერატიული, საზოგადოებრივი, კერძო დაწესებულებათა და პირების ეტლებზე.

6) ამ დადგენილების დამრღვევნი დაისჯება ადმინისტრატიული წესით.

7) დადგენილება ძალაში შედის მის გამოქვეყნების დღიდან.

ნაგვის დაწვის შესახებ:

1. ნაგვის დაწვა ეზოში, ქუჩებში და მოედნებზე დაშვებულია მხოლოდ იმ შემთხვევაში, როდესაც შეუძლებელია ნაგვის სხვა საშუალებით გადატანა, მასთან ნაგვის დაწვის დროს სავალდებულოა შემდეგი წესები:

ა) ქარიან დარში ნაგვის დაწვა აკრძალულია.

ბ) თუ ნაგვის დაწვის დროს [illegible] ვარდა ქარი ცეცხლი დაუყოვნებლივ უნდა დაიქროს.

გ) ნაგავი უნდა დაგროვდეს ცალკეცალკე გროვათ არა უმეტეს ერთი საჟენისა საფუძველში და ერთი მეორისაგან დაცილებული არა ნაკლებ 5 საჟენისა. [illegible]

დ) თუ 3 [illegible] აროვება დაწვავია ერთ [illegible], დაწვა უნდა ხდებოდეს სახლკომისიის მიერ დანიშნულ ან დაქირავებულ პირის განუწყვეტელ და უშუალო ზედამხედველობის ქვეშ, ვინც ზედამხედველობს ცეცხლის გაჩენის შემთხვევისათვის ხელთ უნდა ჰქონდეთ საკმარისათ წყალი ან სხვა და სხვა ცეცხლის საქრობი საშუალებანი.

ე) ნაგვის დაწვამ არ უნდა გასტანოს ღამის 9 ს. შემდეგ, რომ ღამით ნაცარში ცეცხლი არ დარჩეს.

2. სასტიკათ აკრძალულია ნაგვის დაწვა ხე-ტყის, თივის, ბამბის, ფართლეულობის და საწვავი მასალის ღია საწყობებში და აგრეთვე არა უახლოეს 10 საჟენისა ხის შენობებიდან.

3. სახლკომებს ევალება თვალ-ყური ადევნონ ამ დადგენილებას დაცვას.

4. ამ დადგენილების დამრღვევისათვის დამნაშავე იჯება ადმინისტრატიული წესით.

5. ამ დადგენილების სისრულეში მოყვანის თვალყურის დევნება ევალება ტფილისის მუშათა და გლეხთა მილიციას.

ქალ. რევკომის სამმართველოს განყ. გამგე, პრეზიდიუმის წევრი

ი. ვაშაძეული.

ჩვენი ფოსტა

დ. ვაშაძეს: არ დაიბეჭდება. სწერეთ დღევანდელ მდგომარეობაზე.

კორესპონდენტების საყურადღებოთ: წერილები უნდა იყოს ცალ გვერდზე დაწერილი წინა ღდეგ შემთხვევაში არ დაიბეჭდება.

— საქართვ. კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტი მოთავსებულია რუსთაველის პრ., № 22.

— საქ. კომპარტიის თბილისის კომიტეტი—რუსთაველის პრ., 22 ტელ. 5—74.

— 1 ლ რაიონის ბიურო—ჩერქეზიშვილის ქ. 136. თეატრი „ნაძალადევი“ ტელ. 1—33.

— მე 2 რე რაიონის ბიურო—ჩიხეილის ქ. № 87. ტელ. 5—69.

— მე 3 მე რაიონის ბიურო—ავლაბარი. კახეთის მოედანი. 5 58.

— მე-4-ხე რაიონის ბიურო—[illegible] ლა ქ. 29 „მუშათა კლუბის“ შენობაში. 9—52

— მე 5-თე რაიონის ბიურო—ამახის ქუჩა.

— საქ ახალგ. კომუნისტურ კავშირის ცეკა—რუსთაველის პრ. 22.

ხარედაქციო კოლეგია.

განცხადებანი

მიიღება დილის 10-დან 2 საათამდის.

სხვა და სხვა

დაკარგე

1) მოწმობა ხინის სასოფლო სამეურნეო კურსის დამთავრების, 2) მანდატი—მიღებული საქართველოს ახალგაზრდათა კომ. კავშირის ცენტრალური კომიტეტიდან; 3) მანდატი მიღებული ხონის რაიონის ახალგაზრდათა კომ. კავშირის პასუხისმგებელ მდივნისაგან და 4) პირადობის მოწმობა მიღებული განათლების სახალხო კომისარიატის ცენტრალურ საინსტრუქტორო ინსტიტუტიდან.

ყველა ზემოხსენებულ დოკუმენტებს დღიდან მის დაკარგვისა (5 აგვისტო) ვაცხადებ გაუქმებულად.

ვარლამ ნადარეიშვილი.

— სოფ. ლეშრუმის მცხოვრებმა (გორის მაზრა) ალექსანდრე ნიკოს ძე ჭანკვეტაძემ სად. ხაშურში დავკარგე რევოლვერის მოწმობა № 1852. რევკომის თავმჯდომარეობის მანდატი № 1854 და ფული 10,000 მანეთი რასაც ვაცხადებ გაუქმებულათ.

საქართველოს ახალგ. კომკავშირის ცეკა

აცნობებს ყველა სამაზრო ორგანიზაციებს, რომ 20 აგვისტოს 1921 წ. ქ. თბილისში მოიწვეულია პირველი ლეგალური ყრილობა ახალგაზრდათა კომუნისტური კავშირისა.

დღის წესრიგი: 1) საქართველოს პოლიტიკური მდგომარეობა საერთაშორისო მდგომარეობასთან დაკავშირებით. 2) პოლიტიკური ამოცანები ს. ა. კ. კ. 3) მისი წილი მონაწილეობა სოციალისტურ აღმშენებლობაში, 4) ცეკას ანგარიში, 5) მოხსენება ახალგ. ინტ-ლის მეორე კონგრესზე, 6) პროგრამა და წესდება, 7) სექციათა მუშაობა, 8) არჩევნები.

წარმომადგენლობის ნორმა 50 კაციდან—1 დელეგატი გადამწყვეტი ხმის უფლებით.

ს. ა. კ. კ. ც. კ. მდივანი ძნელაძე.